

פרוטוקול מס' 19/ב

מישיבת ועדת הכנסת ביום שלישי, כ"ג בשבט
תשי"ג (10.2.1953) בשעה 8.30

נדכח:

חברי הוועדה:

- ד. בר-רב-האי - היו"ר
- ב. אזניה
- י. אורי
- ה. ברגר
- י. בר-יהודה
- ש. גרדי
- י. הררי
- מ. וילנר
- סאלח חסן ח' ניפס
- ש. לורנץ
- ע. מימון
- א. רזיאל-נאור
- מ. נורוק
- א. סטופ
- א. דימלט (במקום ע. איכילוב)
- ר. צברי

מוזמנים:

- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- ק. ארן - סגן מזכיר הכנסת
- א. צידון -

חסר:

סיף אל-דין אלזועבי

- ח. דובין
- י. ניצני
- ק. כהנא
- א. כלפון
- ש. נבה
- י. רפאל
- י. שפירא

סדר-היום:

- א. הצבעה בענין אישור שם "סיעת השמאל".
- ב. שינוי בהרכב הוועדות.
- ג. חוק המועמדים להתיישבות חקלאית - העברה לוועדה מתאימה.
- ד. תקציב הכנסת.
- ה. תשלום עבור שלפונים של חברי הכנסת.
- ו. בחירת סגן יו"ר הכנסת.
- ז. הצעת חבר הכנסת י. הררי, להעמיד בסדר-יומה של הוועדה את שאלת ההופעות בחיי הכנסת, העלויות ליצור מטורת ונוהג חדשים.
- ח. סדרי-הדיון בתקציב.

1. הצבעה בענין אישור השם "סיעת השמאל".

היו"ר ד. בר-רב-האי: כזכור, דחינו את ההצבעה בענין זה לשיבה זו.

י. בר-יהודה: אני מציע לבקש מהם להוריד את הא הידיעה. ואז - נאשר את השם.

ה ר ח ל ט

להציע לחברי הכנסת מ. סנה, ר. בסתוני וא. ברמן, לותר על הא הידיעה שבשם, ולקרוא לסיעתם בשם "סיעת שמאל" - ואז מאשרת ועדת הכנסת שם זה.

2. שינוי בהרכב הוועדות.

היו"ר ד. בר-רב-האי: השתתפות חברי הכנסת בוועדות נעשה, לפי החישוב קלקמן: ישנן 9 ועדות בכנסת: ב-2 מהן יושבים 23 חברים, ואילו ב-7 האחרות יושבים 15 חברים. כאשר חילקנו מספר זה במספר חברי הכנסת, נתקבל שלכל חבר כנסת יש 1,25 מקומות בוועדות. בהתאם לכך נקבעה הנציגות בוועדות, ומיעת מפ"ם קיבלה 19 מקומות.

כאשר שני חברי הכנסת ליבשיץ ולמדן עזבו את סיעת מפ"ם, נשארו למפ"ם 17 מקומות. הוסכם אז ששני החברים האלה יישארו באותן הוועדות שהיו בהן קודם לכן, ולא קבענו שום שינויים. עתה, לאחר ש-3 חברים נוספים עזבו את סיעת מפ"ם, ויצרו סיעה משלהם, מגיעים לסיעתם 4 מקומות בוועדות, ואילו למפ"ם נשארו 13 מקומות. בהתאם לכך אני מביא בפניכם הצעת שינויים - מינימאליים - של חברות בוועדות.

סיעת מפ"ם תיוצג בוועדות כדלקמן:

- ועדת הכנסת - 1
- ועדת החוקה, חוק ומשפט - 2
- ועדת העבודה - 1
- ועדת הכספים - 2
- ועדת חוץ ובטחון - 2
- ועדת הכלכלה - 1
- ועדת החינוך והתרבות - 1
- ועדת הפנים - 2
- ועדת השירותים הציבוריים - 1 בסה" - 13.

חברי הכנסת מ. סנה, ר. בסתוני וא. ברמן ייוצגו בוועדות כדלקמן:

- ועדת החוקה, חוק ומשפט - 1
- ועדת הכנסת - 1
- ועדת החינוך והתרבות - 1
- ועדת השירותים הציבוריים - 1 בסה" - 4.

אשר לחברי הכנסת למדן וליבשיץ - לא חלו כל שינויים, והם ימשיכו להיות חברים באותן הוועדות שהיו קודם לכן. ברור שיש להביא הצעות אלו לאישורה של הכנסת, אך אישורה של הכנסת הוא אישי, ועל-כן עלי לקבל תחילה את שמות נציגי הסיעות, כדי להביאם בפני הכנסת.

מ. וילנר: במידה שידוע לי, יושב בוועדת הכספים אחד מחברי סיעת השמאל.

היו"ר ד. בר-רב-האי: לפי הצעה זו - הוא עוזב את ועדת הכספים.

מ. וילנר: מי מציע זאת?

היו"ר ד. בר-רב-האי: אני מציע.

י. בר-יהודה: אנו דרשנו לבר אחד: בוועדת העבודה ישבו חברי הכנסת למדן ובסתוני - ואנו דרשנו מקום אחד בשבילנו. על כן, הוצע השינוי הזה, שחבר הכנסת בסתוני יצא מוועדת העבודה, ונציג שלנו יבוא במקומו. מכיוון שבר זה נעשה - ויתרנו על מקום אחד בוועדת הכנסת, על-מנת לקבל את המקום בוועדת העבודה.

מ. וילנר: אני מקבל את הנימוק בקשר לוועדת העבודה. אך אני מציע שנציג סיעת השמאל יישב בוועדת הכספים, מבלי להגדיל את מספר החברים היושבים בוועדה זו.

הצעת מ. וילנר בדחתה

ה ר ח ל ט

לקבל את השינויים הבאים בהרכב ועדות הכנסת, עקב פרישתם של חברי הכנסת מ. סנה, ר. בסתוני וא. ברמן מסיעת מפ"ם. סיעת מפ"ם תיוצג בוועדות כדלקמן: ועדת הכנסת

- 1 - ועדת החוקה, חוק ומשפט
  - 1 - ועדת העבודה
  - 2 - ועדת הכספים
  - 2 - ועדת חוץ ובטחון
  - 1 - ועדת הכלכלה
  - 1 - ועדת החינוך והתרבות
  - 2 - ועדת הפנים
  - 1 - ועדת השירותים הציבוריים
- ס"ה - 13

חברי הכנסת מ. סנה, ר. בסתוני וא. ברמן ייוצגו בוועדות כדלקמן:

- 1 - ועדת החוקה, חוק ומשפט
  - 1 - ועדת הכנסת
  - 1 - ועדת החינוך והתרבות
  - 1 - ועדת השירותים הציבוריים
- ס"ה - 4

הצעה זו תוגש לאישור למליאת הכנסת, לאחר שהסיעות תסורנה ליושב-ראש הוועדה את שמות נציגיהן.

3. חוק המועטדים להתיישבות חקלאית - העברה לוועדה סתאית.

היו"ר ד. בר-רב-האי: בשעת הדיון בכנסת היו שתי הצעות: האחת להעביר את החוק לוועדת הכלכלה, והשניה לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

ה ר ח ל ט

להעביר את חוק המועטדים להתיישבות חקלאית לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

4. תקציב הכנסת.

י. בר-יהודה:

יו"ר ועדת המשנה לתקציב הכנסת

קיבלנו את הצעת התקציב מאת היושב-ראש והסגנים. למעשה, כמעט ולא הכנסנו שינויים בהצעה זו, חוץ מכמה דברים פורמליים והעברות מסעיף למעיף. בשאלה אחת לא גמרנו את הדיון: זוהי שאלת החשבונות עם המדפיס המטשלת. התייעצנו בענין זה עם יושב-ראש ועדת הכספים, ומכיוון שהוא מברר שאלה זו, טרם גמרנו לדון בה. השאלה היא בקשר ל"דברי-הכנסת", שהכנסת נושאת בהוצאות הקשורות בהדפסה, ואילו ההכנסה אינה מופיעה בתקציב מכיוון שהכנסת אינה מוסד הנושא את עצמו.

שאלה שניה שנתעוררה, היתה בקשר למשכורות העובדים. המשכורות שהופיעו בתקציב, היו לפי מדד של 165. קנינו לשר האוצר וביקשנו ממנו לדעת לפי איזה מדד נקבעו המשכורות בתקציב הכללי, כדי שדבר זה יקבל צורה אחידה. נמסר לנו כי מדד המשכורות בתקציב הכללי הוא 180, ועל כן שינינו גם זאת בתקציב הכנסת.

היו גם כמה תיקונים קטנים בקשר להוצאות נסיעות וכו' - אך אינני חושב שעלי להסביר ענין זה.

נתעוררה עוד שאלה, אך החלטנו שלא רצוי לברר אותה, כי היא עלולה רק לסבך אותנו. זוהי שאלת העובדים. תחילה רצינו לבדוק דבר זה, מדוע ישנם 2+83 עובדים ומדוע ישנם 14 שוטרים ו-3 מפקדי משמר - אם אפשר להסתפק בפחות או יש צורך ביותר. אך בשלב מאוחר יותר של עבודתנו החלטנו שלא כדאי להעמיק בשאלה זו יתר על המידה, וסמכנו ידנו על הנשיאות, שהיא קובעת את הדברים. במיוחד, כאשר בתקן ישנן עוד 2 משרות, שלא נתמלאו.

אשר לשכר-דירה - החלטנו לא לשנות דבר, כל עוד לא ברור לנו מתי נעבור לבנין החדש. אם במקרה דבר זה יצא לפועל תוך כדי שנת תקציב זו - נצטרך לדון מחדש בענין.

בהצעה הראשונה היתה רזרבה כללית. אך היות ובינתיים קבענו את המשכורות לפי מדד של 180 - כלומר כבר בתוך זה קיימת רזרבה מיוחדת - השארנו רק רזרבה כללית בסכום של 72250.

אם נשווה את התקציב לתקציב של השנה הקודמת, יוצא כי בשנה זו התקציב מסתכם ב-867,000 ל"י לעומת 704,000 ל"י בשנה הקודמת. כלומר, התוספת היא כמעט אך ורק על חשבון תוספת משכורת. הסעיף השני שיש בו הגדלה הוא סעיף השמירה. כיום ישנם רק 4 נוטרים ויתר השמירה מוטלת על המשטרה. יש צורך כשומרים נוספים, לפי חוק חסינות בניני הכנסת, ואותם יש לצייד במדים ובנשק. נשק זה הוא רכושו של הכנסת.

א. סטופ:

ברור, כי וועדת המשנה טיפלה בדבר זה, וועדת הכנסת אינה צריכה להכנס לעומק הדברים. אך מאידך גיסא, לא ייתכן כי נצביע על התקציב, מבלי שהוא ימצא לפנינו. אני מבקש להמציא לנו את הצעת התקציב, כדי שנוכל להצביע.

א. רויאל-נאור:

היות ומסיבות טכניות לא עלה בידי להשתתף בישיבות ועדת המשנה לתקציב - שהייתי חברה בה - אבקש לדחות את ההצבעה לשבוע הבא, כדי שאוכל להתייעץ בסיעתי, לאחר האינפורמציה שקיבלנו כאן היום.

י. בר-יהודה:...

ועדת הכנסת
10.2.53
תקציב הכנסת

י. בר-יהודה:
חבר הכנסת סטופ צודק כאשר הוא מבקש להמציא
לו את הצעת התקציב. לעומת זאת, יכלה חברת
הכנסת רזיאל-נאור לבקש את כל האינפורמציה הדרושה לה, תוך כדי עבודת
ועדת המשנה.

ה ר ח ל ט

- א. לדחות את ההצבעה על תקציב הכנסת
לישיבה הבאה.
- ב. להמציא לחברי הוועדה את הצעת התקציב.

5. תשלום עבור טלפונים של חברי הכנסת.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
בש 7 לינואר פניתי במכתב ליושב-ראש הכנסת
ומסרתי לו את החלטות הוועדה בקשר לשיחות
טלפוניות והתשלום עבורן. כן מסרתי לו, כי דעת הוועדה היא שחברי
הכנסת זכאים להחזקת טלפון ללא כל תשלום.

י. בר-יהודה:
סתפלא אני, כי יושב-ראש הוועדה מצא לנכון
למסור ליושב-ראש הכנסת, כי הוועדה הביעה
דעה מטויימת זו, ולא מסר זאת כהחלטה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
מסרתי לו על כל ההחלטות שנתקבלו, וכן על
השעה שנשמעה כאן.

א. צידון:
המכתב הועבר, בשם יושב-ראש הכנסת, לשר הדואר,
אך טרם קיבלנו אישור לכך. הדבר בוודאי יאושר.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
אם היועץ המשפטי יגיע למסקנה שחברי הכנסת אינם
זכאים להחזקת טלפון חינם - אני אציע לתקן את
החוק.

י. הררי:
היועץ המשפטי אינו יכול להיות הקובע.

א. סטופ:
אני מציע לפנות שנית בכתב לשר הדואר.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
אני מציע שתטילו עלי להפגש עם שר הדואר ולברר
עמו את כל השאלות.

א. צידון:
קיימת גם השאלה של תשלום עבור אותן שיחות
הטלפון, שחברי הכנסת זכאים להן חינם. כי
הכנסת מקבלת חשבונות עבור שיחות אלה, ועליה לשלם עבורן.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
חינם - פירושו שאין לשלם עבורן, והכנסת אינה
צריכה לשלם. גט שאלה זו אברר עם שר הדואר.

ה ר ח ל ט

להטיל על יו"ר הוועדה להפגש עם
שר הדואר, למסור לו על ההחלטות
שנתקבלו בוועדה, ולברר עמו את כל
השאלות שהועלו.

6. בחירת סגן יו"ר הכנסת:

ה ד ו ח ל ט

לדחות את הדיון בשאלה זו.

7. הצעת חבר הכנסת י. הררי, להעמיד בסדר-יומה של הוועדה את שאלת ההופעות בחיי הכנסת, העלויות ליצור מטורת ונוהג חדשים.

י. הררי:

ישנם כמה וכמה עניינים שדנו והחלטנו בהם, ואין מקיימים את החלטתנו והדברים הופכים לנוהג ומסודרת. הנה, למשל, למלאות 30 שנה למותו של נורדאו: אם נתחיל ללכת בדרך זו, של הספרים, לא יהיה גבול לדגור, מכיון שנתחיל להספיד את ביאליק, ואת מגדלי מוכר-ספרים ועוד ועוד סופרים, משוררים, רבנים וגאונים.

ועוד דוגמא: בשטח אחר. הנה, למלאות 4 שנים לכנסת, לא הוזמנו עובדי הכנסת למסיבה. אני מעלה דבר זה, מכיון שאין כל מקום אחר להעלותו, מאשר בוועדת הכנסת, לאחר שראיתי מי כן הוזמן למסיבה - אנשים שאין להם כל קשר לכנסת, ולעומתם לא הוזמנו עובדי הכנסת. אין הכנסת צריכה לשתף את עובדיה בכל ענין אחר, אך במסיבת יום-ההולדת שלה - יש להזמין את העובדים.

אני מבקש להעמיד שאלות אלו בסדר-יומה של הוועדה,

היו"ר ד. בר-רב-האי:

מכיון שאנו יודעים למה נתכוון חבר הכנסת הררי בהציעו את הצעתו, אני מציע לקבל אותה ולהזמין את יושב-ראש הכנסת להשתתף בישיבה בשעת הדיון.

ה ד ו ח ל ט

א. לכלול בסדר-יומה של ועדת הכנסת את שאלת ההופעות בחיי הכנסת, העלויות ליצור מטורת ונוהג חדשים.

ב. להזמין את יושב-ראש הכנסת והסגנים להשתתף בדיון.

8. סדרי-הדיון בתקציב:

היו"ר ד. בר-רב-האי:

ועדת המשנה לתקנון דנה בשאלה זו, והיא מציעה, כי הדיון בתקציב יתנהל בצורה נפרדת על ההכנסה ועל ההוצאה. הדיון בסעיפי ההכנסה והוצאות החוקים הכרוכות בהם, יסתיים לא יאוחר מ-31 למרץ של אותה שנה. לעומת זאת, הדיון בסעיפי ההוצאה, יתנהל לאחר התחלת השנה התקציבית, אום יצטרך להסתיים לא יאוחר מ-31 ליולי של אותה שנה. הוראה מיוחדת בחוק התקציב - אשר יאושר יחד עם תקציב ההכנסה עד 31 למרץ - ייפה את כוחה של הממשלה להוציא בינתיים חלק מסוים של תקציבי ההוצאה המוצעים בתוספת של אחוזים מסוימים - הכל לפי הנסיבות.

הדיון על תקציבי ההוצאות יתנהל לפי קבוצות של מסודרים בצורה מרוכזת, עבור כל קבוצה וקבוצה לחוד.

ועדת-המשנה חילקה את כל מסודרי הממשלה לשש קבוצות; אולם - אני מציע לחלקם רק לארבע קבוצות, בצורה דלקמן:

1. לשכת נשיא המדינה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

1. לשכת נשיא המדינה, הכנסת, משרד מבקר המדינה, משרד ראש הממשלה, משרד החוץ ומשרד הבטחון.
2. האוצר והפיתוח, משרד החקלאות, העבודה, תחבורה (כולל דואר), מסחר ותעשייה.
3. משפטים, פנים, דתות, משטרה.
4. חינוך, תרבות, הכריאות וסעד.

הצעת הנסיונות היא להקציב לדיון:

לקבוצה א' - 5 שעות; לקבוצה ב' - 6 שעות; לקבוצה ג' - 4 שעות; לקבוצה ד' - 5 שעות. זאת אומרת 20 שעות לחברי הכנסת; ואם נוסף לזאת את רברי-הפתיחה ואת דבריהם של השרים השונים - נגיע לסיכום של כ-30 שעות.

לאחר שוועדת הכספים תדון בתקציבי ההוצאה, היא תחזיר אותם למליאת הכנסת. אני מציע, כי בדיון ובהצבעה לכל קבוצת משרדים, ייקבע הזמן לכל סיעת אופוזיציה, בהתאם לגודלה - 4 רגעים לכל חבר כנסת. בצורה זו, יעמדו לרשותה של סיעת מפ"ם - 40 רגע להנמקת הסתייגויותיה בכל קבוצת משרד; לסיעת חירות - 32 רגע; למק"י - 20 רגע; לסיעת השמאל - 12 רגע; לאגודת-ישראל - 12 רגע. במספרים עגולים: שתיים לכל סיעות האופוזיציה להנמקת הסתייגויותיהם, ולארבע קבוצות, 8 שעות.

סידור זה יאפשר לרבות את הדיון, הן בקריאה ראשונה והן בקריאה שניה, לכל משרד ומשרד ולכל ענין וענין. כן מאפשר סידור זה לשרים לענות לביקורת שתשמע לגבי כל אחד ממשרדיהם.

א. סטנפ: אינני יודע כיצד אפשר לקבוע מראש, כי לחברי הקואליציה לא תהיה זכות לדשום לעצמם הסתייגויות, וכי זכות זו ניתנת אך ורק לחברי האופוזיציה. אינני יודע כיצד נהוג בענין זה בפרלמנטים אחרים - אך לדעתי דבר זה הוא לקוי, ויש לבררו.

א. רוזאל-נאור: דיון זה שאנו מנהלים עתה, הוא בבחינת בידור סוקרם, כי זוהי הפעם הראשונה שמליאת הוועדה שומעת הצעה זו, ודבר זה מצריך דיונים בסיעות. אך ברור לי כבר עכשו, כי גישתו זו של ריכוז ההסתייגויות, שונה לגמרי מן השיטה שבה נהגנו עד עתה. לפי דעתי סיעות האופוזיציה אינן יכולות להסתפק במסגרת של 8 שעות לכל ההסתייגויות בסיטונות.

כן, אין דעתי נוחה מכן, שזמן רק כל-כך יעבור בין הדיון בסעיפי ההכנסה לבין הדיון בסעיפי ההוצאה.

היו"ר ד. בר-רב-האי: זהו נוהג מקובל גם בפרלמנטים אחרים.

י. אורי: אני מציע להפסיק את הדיון, ולהמציא לחברי הוועדה את הצעת ועדת המשנה בכתב, כדי שהם יוכלו לעיין בה.

מ. נורוק: אני מציע להנהיג אצלנו את שיטת "האיברגנס פורסולה" - לפי שיטה זו מציעים הצעות בשעת הקריאה הראשונה והצעות אלו מועברות לוועדות המתאימות, ואחר-כך מוחזרות למליאת הכנסת.

היו"ר ד. בר-רב-האי: אינני חושב שיש מקום להצעתו של חבר הכנסת מ. נורוק. אך דומני שאנו יכולים להפסיק עתה את הדיון, ואני אמציא לחברי הוועדה, את ההצעה לסדרי-הדיון בתקציב.

ה ו ח ל ט

א. לדחות את המעך הדיון בסדר-התקציב
לישיבה הבאה.

ב. להמציא לחברי הוועדה את ההצעה
לסדר-הדיון בתקציב

הישיבה ננעלה בשעה 10.20